

JAK POMÓC UCZNIOM Z DYSLEKSJĄ?

SZKOLENIE W RAMACH WEWNĄTRZSZKOLNEGO DOSKONALENIA NAUCZYCIELI DLA NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH

Na pewno zgodzimy się, że dyslektykom jest trudniej się nauczyć, ze względu na problemy z odczytywaniem i pisaniem. Bez wątpienia uczniowie tacy uczą się **inaczej**.

Symptomy dysleksji:

- odczytywanie od prawej strony, od końca: keep – peem, do góry nogami, przestawianie liter lub „niedostrzeganie” wszystkich liter,
- niedostrzeganie różnicy między literami, które wyglądają podobnie: a e c/ d p d g,
- niepamiętnie słów przeczytanych przed chwilą,
- problemy z czytaniem, niezrozumienie tekstu czytanego, mimo kilkukrotnego czytania (dlatego czyta im się instrukcje na egzaminie),
- omijanie znaków interpunkcyjnych,
- problemy z poprawnym pisaniem, za każdym razem inne błędy-brak konsekwencji,
- problem z przypisaniem dźwięku do symbolu graficznego (błędne czytanie np. ch, th, sh),
- problemy z zachowaniem,
- problem z orientacją w przestrzeni, równowagą i koordynacją,
- problem z koncentracją,
- problem z wykonywaniem instrukcji, jeśli jest ich kilka po sobie,
- dyslektycy wolą gesty niż słowa,
- nie pamiętają nazw i miejsc,
- mogą mieć problem z powtórzeniem liczb, dni tygodnia, miesięcy, miesięcy podawaniem czasu,
- często przebyli choroby ucha,
- dyslektycy słabo wypadają na testach,
- mylą stronę lewą z prawą,
- mają problem z wyrażeniem swoich myśli w słowach.

Można jednak dostrzec dobre strony dysleksji

- dzieci mają wysoką świadomość otoczenia,
- są ciekawe świata,
- myślą obrazami, a nie słowami,
- mają dobrą intuicję i wyobraźnię, także przestrzenną,
- są twórcze,
- postrzegając świat korzystają ze wszystkich zmysłów,
- myśl jest dla nich czymś rzeczywistym (they experience thought as reality),
- potrafią śnić na jawie.

Jak im pomóc?

Krok pierwszy

Organizacja pracy w sali lekcyjnej:

- uczniowie dyslektyczni powinni siedzieć blisko nauczyciela i nie przy oknie (łatwo się rozpraszają) ,
- warto zorganizować kącik informacyjny, gdzie będą zamieszczone informacje o zadaniach domowych (jeśli zapomną, mogą sprawdzić),
- warto prezentować słownictwo na ścianach, na tablicach – uczniowie powinni widzieć słowa, kiedy tylko jest to możliwe,

Krok drugi

Zadbanie o odpowiednie notatki, sposób notowania:

- w zeszycie słówka powinny być notowane **osobno od innych notatek lekcji**, a trudniejsze zbitki zaznaczone, na przykład **kolorem**,
- warto zachęcić uczniów, aby prowadzili teczkę na osobne materiały oraz słówka (zamieszczone każde na osobnej karteczce – forma powtórki),

Krok trzeci

Specjalne spotkanie dla uczniów dyslektycznych np. na początku roku – omówienie symptomów dobrych stron dysleksji, praca projektowa o słynnych dyslektykach.

Sławni dyslektycy:

Chrystian Andersen
W.B. Yeats
John F. Kennedy
John Lennon
Thomas Edison
Walt Disney

Magic Johnson
Cher
Winston Churchill
Michael Faraday
Thomas Jefferson
Tom Cruise

Krok 4

Zajęcia na lekcji

- prezentacja projektów sławnych dyslektykach przez uczniów dyslektyków,
- konkurs na czytanie od końca (dyslektycy będą mieli szansę się popisać),
- omówienie w klasie symptomów dysleksji (część uczniów podziela błędne przekonanie, że dyslektycy są po prostu mało inteligentni).

Krok 5

Dostosowanie planu lekcji tak, aby odpowiadał potrzebom uczniów dyslektycznych:

- rozpocznij lekcję mówiąc, czego ona będzie dotyczyć (jasny cel),
- podziel lekcję na krótkie odcinki,
- powiedz uczniom, co powinni wiedzieć pod koniec lekcji,
- używaj kolorowej kredy, aby oznaczyć najważniejsze informacje,
- wprowadź elementy humorystyczne oraz gry,
- korzystaj z map, wykresów, tekstu na kolorowym papierze,
- prezentuj materiał zwięźle i treściwie,
- zaproponuj trzymanie w jednej dłoni 'gniotka' – pomaga skupić się na zadaniu i daje zajęcie drugiej półkuli mózgowej,
- pokazuj jak najwięcej, korzystaj z rzutnika,
- zachęć uczniów do prowadzenia dziennika swoich osiągnięć,
- na tablicy pisz czytelnie, unikaj zawijasów,
- odwołuj się do możliwie wielu zmysłów (czasami pamięć dotykowa lub ruchowa może wspomóc wzrokową i słuchową),
- spróbuj pisać z uczniami wyrazy na materiale – mąką, pianką do golenia,

- jak najczęściej powtarzaj słownictwo,
- trudniejsze wyrazy można traktować jako skrótowce i 'bawić się' w ich rozwijanie np. when – White hens eat nuts (białe kury jedzą orzechy).

Reguły przy tworzeniu tekstów::

- czcionka ARIAL jest najłatwiejsza do czytania dla dyslektyków,
- cenne jest kolorowe tło, (ale nie obrazy w tle),
- teksty dziel na krótkie paragrafy,
- stosuj wyrównanie do lewej,
- przygotuj na osobnej kartce powtórkę zawierającą całe słownictwo i punkty gramatyczne – oznacz najważniejsze informacje, daj przykładowy test do zrobienia w domu {problem ksero},
- stosuj proste i krótkie zdania,
- stosuj trzy linie odstępu między zadaniami,
- **nie pisz** TYLKO WIELKIMI LITERAMI,
- upewnij się czy uczniowie rozumieją instrukcje,
- jeśli mają napisać tekst, 1.podawaj słowo kluczowe lub bank słów, których należy użyć, 2.dostarcz plan wypowiedzi lub pytania, na które powinni odpowiedzieć, ponieważ dyslektycy mają problem ze zorganizowaniem swoich myśli,

podczas oceniania:

- oceniaj treść, nie błędy lub pismo,
- dyslektycy powinni uzyskać, co najmniej, 85% jeśli nie – uprość zadania [?],
- zachęć ich do pisania zadań domowych na komputerze,
- zaproponuj ćwiczenie wypowiedzi ustnych (opowiadanie lub wiersz) poprzez nagranie na taśmie,
- nie karz im czytać na głos w klasie,
- nie zadawaj pytań zaraz po przeczytaniu tekstu, daj im czas na zastanowienie (niech zorganizują swoją myśl). Propozycja – przygotuj pytania w kopercie daj im czas na przygotowanie,
- jeśli wolą, pytaj ich po lekcji (chyba sprzeczne prawem oświatowym),
- zapowiadaj, że będziesz ich pytać, co najmniej dwa dni na przód,
- chwal ich, gdy tylko jest to możliwe,

TO, CO JEST DOBRE DLA DYSLEKTYKÓW, JEST BARDZO INTERESUJĄCE DLA INNYCH UCZNIÓW

DYSLEKSJA - To specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym, u których współwystępują zaburzenia funkcji percepcyjno – motorycznych, zaangażowanych w proces nabywania trudności.

TYPY DYSLEKSJI:

- **dysleksja typu wzrokowego**, której leżą zaburzenia percepcji wzrokowej, powiązane z zaburzeniami koordynacji wzrokowo – ruchowej i wzrokowo – przestrzennej,
- **dysleksja typu słuchowego** – uwarunkowana zaburzeniami percepcji i pamięci słuchowej dźwięków mowy, najczęściej powiązana z zaburzeniami funkcji językowych,
- **dysleksja integracyjna**, kiedy to poszczególne funkcje nie wykazują zakłóceń, natomiast zaburzona jest ich koordynacja.

OBJAWY ZABURZEŃ KOORDYNACJI FUNKCJI:

Zaburzenia w zakresie koordynacji słuchowych, wzrokowych i ruchowych powodują to, że dziecko ma trudności w zabawach i grach graficzno – ruchowych, w grach zręcznościowych i zabawach tanecznych, a także w ćwiczeniach gimnastycznych z przyrządami.

OBJAWY ZABURZEŃ FUNKCJI SŁUCHOWEJ

Dzieci z zaburzeniami korowych funkcji słuchowych bardzo dobrze słyszą poszczególne dźwięki, ale nie potrafią ich wszystkich wychwycić z potoku słów. Nie potrafią prawidłowo różnicować. Dlatego też nie należy utożsamiać tego z niedosłuchem. Dzieci te niewiele uczą się na lekcji ze słuchu, mają trudności z nauką historii, geografii, języka obcego, tabliczki mnożenia.

OBJAWY ZABURZEŃ FUNKCJI WZROKOWEJ

Dzieci z zaburzoną percepcją wzrokową mogą mieć kłopoty w różnicowaniu, zapamiętywaniu i odtwarzaniu figur geometrycznych, wzorów i liter. Mają kłopoty w wyszukiwaniu szczegółów na obrazkach, różnicowaniu przedmiotów podobnych. Rysunki ich są zwykle niewłaściwie rozplanowane, schematyczne, prymitywne. W związku z tym, dzieci te mają trudności w nauce geometrii (różnicowanie figur geometrycznych, brak wyobraźni przestrzennej), geografii (zła orientacja na mapie), fizyki i chemii (schematy reakcji chemicznych), języka obcego.

OBJAWY ZABURZEŃ FUNKCJI RUCHOWEJ

Dzieci z dysfunkcją analizatora kinestetyczno – ruchowego są mało sprawne ruchowo. Oprócz ogólnego opóźnienia ruchowego u dzieci można zaobserwować również obniżoną sprawność manualną. Przejawia się ona małą sprawnością manualną rąk. Przy opóźnieniu ruchowym mogą występować synkinezyje. Są to współruchy zbędne z punktu widzenia celu i efektu wykonywanej czynności. Najczęściej występujące synkinezyje to: machanie nogami, wysuwanie języka, ruchy głowy, które mają miejsce podczas pisania lub rysowania. Uczniowie mają trudności z rysowaniem, czytaniem, pisanie. Pojawić się mogą trudności w uczeniu się geografii (orientacja na mapie, strony świata), geometrii, fizyce (rysunki wektorów).

DYSORTOGRAFIA

Występuje u dziecka o prawidłowym rozwoju intelektualnym, a mimo to ma trudności w opanowaniu umiejętności pisania, przejawiające się popełnianiem różnego rodzaju błędów, w tym ortograficznych.

DYSGRAFIA

Zaburzenie w pisaniu, rozpoznajemy wówczas, gdy występują od początku nauki szkolnej u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym, których pismo wskazuje różnego rodzaju odstępstwa od prawidłowego.